

1. *Ki a szervezője az állami szúnyoggyérítési programnak?*

A központi szúnyoggyérítési programot a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 23. § (6) bekezdése értelmében 2017. január 1-től a katasztrófavédelem vezetője irányítja, amelyet a BM OKF Gazdasági Ellátó Központ (a továbbiakban: BM OKF GEK) útján lát el.

2. *Mennyibe kerül az állami szúnyoggyérítési program?*

A programra mintegy másfél milliárd forintot különítettek el. Ebből az összegből várhatóan kilencszáz településen, kettő-hat alkalommal gyérítenek, illetve ebből fizetik a szakértőket is. A program keretében légi kémiai módszerrel összesen mintegy 400 ezer, földi kémiai módszerrel 300 ezer, biológiai módszerrel pedig 15 ezer hektár kezelése történik meg.

3. *Mikor kezdődik a gyérítés, meddig tart?*

Az országos szúnyoggyérítési program 2018. április 23-án indul. A kezelésekre szeptember 30-ig van lehetőség, azonban az elmúlt évek tapasztalatai alapján várhatóan augusztus végéig befejeződhetnek a munkák.

4. *Kikkel kötött szerződést a katasztrófavédelem a szúnyoggyérítési tevékenységre?*

A kivitelezőket közbeszerzési eljárás keretében választották ki, a megbízást a PMG Szúnyogkontroll Konzorcium (tagok: Szatymaz Repülőtér Kft., Rovért Rovar- és Rágcsálóirtó Kft., MNC Service Kft.,) kapta.

5. *Kik ellenőrzik a pénz felhasználását és azt, hogy a gyérítés hatékony-e?*

A szúnyoggyérítések hatékonyságát a közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott cégek entomológus (rovar-tannal foglalkozó) szakértői ellenőrzik. A helyszíni ellenőrzésbe a területi katasztrófavédelmi igazgatóságok is bekapcsolódnak.

6. *A szúnyoggyérítést végzők milyen végzettséggel, milyen engedélyek alapján végzik feladatukat?*

A szúnyoggyérítést végző cégek kártevőirtó tevékenységi engedéllyel és a légi kivitelezésekhez szükséges légi tevékenységi engedéllyel rendelkeznek. A közreműködő szakembereknek egészségügyi gázmesteri képzésük van, a munkák szervezésében műszaki és környezetvédelmi végzettséggel rendelkezők is részt vesznek. A légi permetezést végző pilóták szakszolgálati engedéllyel rendelkeznek. Minden felhasznált irtószer rendelkezik az Országos Tisztifőorvosi Feladatokért Felelős Helyettes Államtitkárság engedélyével.

7. *Milyen módszerrel, milyen szerrel végzik a szúnyoggyérítést?*

A kifejlett szúnyogokat (imágókat) légi járműről ún. ULV (ultra low volume), azaz finomcseppeles eljárással permetezik, ilyenkor az irtószert apró cseppekre bontva, 0,5-0,8 liter/hektár dózisban juttatják ki. Földi járműről nagyobb forgalmú területeken szintén végeznek ULV-permetezést. Jellemzőbb azonban a melegködképző-generátorok alkalmazása,

amikor az irtószer köd formájában kerül a kezelt területen. Az imágók ellen piretroid-készítménnyel (hatóanyag: deltametrin) védekeznek. A lárvák tenyészőhelyeit biológiai készítménnyel (hatóanyag: *Bacillus thuringiensis* var. *israelensis* – *Bti* – baktérium által termelt fehérje) kezelik, a kijuttatást szintén légi és földi eljárással végzik.

8. *Ki hagyta jóvá, ki ellenőrzi a felhasznált szereket?*

A felhasznált irtószereket az Országos Tisztifőorvosi Feladatokért Felelős Helyettes Államtitkárság engedélyezi a hatóanyagok közös európai uniós listája alapján. A konkrét felhasználást a megyei kormányhivatalok és járási hivatalok népegészségügyi szakigazgatási szervei ellenőrzik. Az ellenőrzésekbe a területi katasztrófavédelmi igazgatóságok munkatársai is bekapcsolódnak.

9. *Az alkalmazott irtószerek ártalmasak az emberi egészségre?*

Nem, nem ártalmasak. A piretroid-készítmények a melegvérűeket, így például az embert, a háziállatokat – a legtöbb háztartási rovarirtó szerhez hasonlóan – csak többszörös dózisban tudnák megmérgezni. A készítmény egyébként a szabadban néhány óra alatt lebomlik.

10. *Az alkalmazott irtószerek milyen hatással vannak az állatokra, növényekre?*

Háziállatokon és növényeken semmilyen hatást nem fogunk tapasztalni. Ugyanakkor az imágók ellen használt készítmények más rovarokra, köztük a méhekre is veszélyesek lehetnek, de az alacsony dózisnak köszönhetően nem kell teljes rovarpusztulástól tartani. Ráadásul a szúnyoggyérítések időpontja előtt az önkormányzatoknál bejelentkezett **méhészek** minden esetben értesítést kapnak, így a **kezelés idejére be tudják zárni méheiket**, vagy áttelepíthetik kaptárjaikat. A földi védekezéseket minden esetben napnyugta után végzik, így a méhekkal kapcsolatos kockázat minimális. **A gyérítések csak lakott területen zajlanak, ezért a mezőgazdasági területekhez telepített méhészeteket nem érintik!** A szúnyoglárvák elleni készítmény (*Bti*) nem jelent veszélyt a méhekre és más rovarokra.

11. *Be kell-e zárni az ablakot a gyérítés idején? Indokolt-e a fokozottabb elővigyázatosság a szúnyoggyérítéssel érintett területeken?*

Nem jelent kockázatot a nyitott ablak, mivel azonban a készítmény zárt térben lassabban bomlik le, mint a szabadban, a permetszer leérkezéséig érdemes bezárni az ajtókat, ablakokat. Földi melegködös védekezéseknél előfordulhat, hogy a gyermekek kedvet kapnak a ködben játszani, vagy közlőrlől akarják nézni a járműveket. Ezt akadályozzuk meg! A kezelés után pár perccel a permetköd úgyis eloszlik, ekkor nyugodtan folytatni lehet a szabadtéri tevékenységet. Kérjük, hogy gyermekeiket ne engedjék a kezelést végző járművekhez és a gépek, irtószertartályok közvetlen közelében ne tartózkodjanak! Amennyiben mégis bárki közvetlenül érintkezne az irtószerrel (betöltés során a reptéren vagy a földi járművek kiinduló állomásain), az érintett felületet alapos szappanozás után langyos vízzel mossa le.

12. *Milyen szempontok alapján jelölték ki a szúnyoggyérítési programban részt vevő településeket?*

A gyérítések megkezdése előtt az Országos Tisztifőorvosi Feladatokért Felelős Helyettes Államtitkárság adatai alapján felmértük, hogy mely régiókban volt szükség az elmúlt években a csípőszúnyogok elleni szervezett védekezésre. Az adatokat kiegészítettük az elmúlt évek ár-és belvízi védekezése során szerzett információkkal, valamint az előzetes szakértői javaslatokkal.

13. Településünk nem szerepel a programban, de szeretnénk részt venni az állami szúnyoggyérítési programban. Mit tehetünk?

Amennyiben településén szúnyoginváziót tapasztal, kérjük jelezze a lakóhelye szerint illetékes fővárosi, megyei katasztrófavédelmi igazgatóság (http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=szervezet_teruleti) e-mail címén vagy az ugyfelszolgalat.gek@katved.gov.hu központi címen! Szakértőink megvizsgálják a bejelentés indokoltságát, és jelzésük alapján felvesszük a települést az országos szúnyoggyérítési programba. Ugyanez fordítva is igaz: amennyiben egy, a listán szereplő településen megszűnik a szúnyoginvázió, további kezeléseket nem rendelünk el.

14. Településünkön volt már irtás, de nem csökkent a szúnyogok száma. Kihez fordulhatunk, ha a gyérítés ismétlését szeretnénk kérni?

Több térségben jellemző, hogy a meglévő csípőszúnyog-tenyészőhelyek miatt, illetve azért, mert a vérszívók külterületekről bepölcölnek, a szúnyoginvázió a kezeléseket követően ismételtén kialakul. Környezetvédelmi okokból a természetben tartósan megmaradó készítmény szúnyogirtásra nem engedélyezett, ezért a legtöbb helyen több gyérítési alkalmat terveztünk. Amennyiben ennek ellenére is jelentős inváziót tapasztal, kérjük tegye meg bejelentését a lakóhelye szerint illetékes katasztrófavédelmi igazgatóság (http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=szervezet_teruleti) e-mail címén vagy az ugyfelszolgalat.gek@katved.gov.hu központi címen!